Länsstyrelsen Västerbotten

Datum
2024-07-10

Diarienummer
3243-2024

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian Ändringar i ersättningssystemet för skador på ren som har orsakats av björn

Ert diarienummer: LI2024/00809

Länsstyrelsen Västerbotten lämnar följande yttrande över promemorian.

Sammanfattning

I promemorian föreslås att det införs en möjlighet för Sametinget att även kunna lämna ersättning till samebyar baserat på uppskattat antal björnar, eller på uppskattad täthet av björn, inom betesområdena. Enligt nuvarande system ersätts samebyarna i förhållande till renbetesområdenas areal. Länsstyrelsen stödjer förslaget i stort och anser att den här möjligheten kan bidra till en mer rättvis fördelning av ersättningarna, särskilt med tanke på att en sameby med liten areal kan vara hårdare drabbad av björnpredation än en sameby med stor areal.

Vidare stödjer Länsstyrelsen förslaget att det nuvarande systemet, med ett totalbelopp för björnersättning som fördelas till samebyar utifrån areal, behålls tills vidare och att det kan kombineras med att Sametinget kan lämna en större andel medel till samebyar där förekomsten av björn är särskilt stor.

På sikt bör dock den totala ersättningsnivån för björnskador inom rennäringen öka, för att bättre motsvara förlusterna som samebyarna drabbas av.

Författningsförslag

Länsstyrelsen lämnar inte några synpunkter på författningsförslagen.

Yttrande

Länsstyrelsen väljer att inte kommentera förslagen i detalj utan lämnar följande generella synpunkter.

Länsstyrelsen ser en del svårigheter när det gäller populationsuppskattningar av björn på samebynivå. Spillningsinventeringar, som idag är den gällande metoden, genomförs endast vart femte år i respektive län. Åren där emellan är mer osäkra då tätheterna av björn kan variera över tid. Det är också svårt att göra noggranna täthetsberäkningar på allt för små områden, eftersom björnar har stora hemområden.

Forskning har visat att den skada som björnar orsakar rennäringen är starkt knuten till kalvningslanden och närliggande områden. Enligt Länsstyrelsens erfarenhet har dessa områden ofta en låg täckningsgrad vid inventeringarna. Det kan föra med sig att många kalvningsområden som har en allvarlig skadebild kan komma att uppvisa en låg täthet av björn, medan vinterbetesområden med ingen eller försumbar skadebild kan uppvisa höga tätheter av björn. Det kan således finnas en fortsatt risk att ersättningarna blir orättvist fördelade trots den ändring som regeringen nu föreslår.

En ytterligare faktor att beakta är osäkerheten gällande gränserna mellan samebyarna i det som rubriceras som sedvanemark i vinterbetesområdena. Detta är särskilt viktigt om ersättningssystemet i större utsträckning kommer att vara en kombination av beräknad björntäthet och areal.

Länsstyrelsen ser också behov av ytterligare utredning med avseende på finansiering och tidsåtgång för framtagande av de underlag och beräkningar som behöver göras. Länsstyrelsen ifrågasätter därför den relativt snäva tidsramen för ikraftträdandet av ändringen.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av naturvårdsdirektör Björn Jonsson med rovdjursansvarige Michael Schneider som föredragande. I den slutliga handläggningen har också rovdjurshandläggare Ellinor Sahlén medverkat.

Kopia till

Regeringskansliet, Nils Henriksson
Länsstyrelserna i Norrbottens, Västernorrlands, Jämtlands och Dalarnas län